

שיגור רקטות לעבר ישראל משטחי יהודה ושומרון: ניתוח האירועים ומשמעויות

עיקרים

- ◀ ב-27 ביולי 2023, יום תשעה באב, פרסם ערוץ הטלגרם של גדוד אלעיאש¹, המזוהה כמקושר לזרוע הצבאית של חמאס, כי לוחמי הגדוד שיגרו רקטה מדגם "קסאם 1" מכיוון ג'נין לעבר היישוב רם און (שמונה ק"מ דרומית לעפולה). בהודעה צוין, כי "הפעולה בוצעה בתגובה ל"פשעי" ישראל נגד הפלסטינים וכי "מסגד אלאקצא הוא קו אדום". עוד נמסר בהודעה כי, מורשתו של (יחיא) אלעיאש מגיעה, בעזרת האל, לשטחי הגדה המערבית. בערוץ פורסם סרטון המתעד את השיגור (ערוץ הטלגרם של גדוד אלעיאש במערב ג'נין, 27 ביולי 2023). ההודעה צוטטה גם בערוץ שהאב, המזוהה עם חמאס.
- ◀ כוחות ביטחון וחבלנים ישראלים שסרקו את האזור בעקבות פרסום הסרטון, איתרו שרידי רקטה מאולתרת שנחתה בשטח פלסטיני (דובר צה"ל, 27 ביולי 2023).

מימין: לוגו ההתארגנות. משמאל: רגע שיגור הרקטה (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 27 ביולי 2023)

¹ הגדוד קרוי על שמו של יחיא אלעיאש שכונה "המהנדס", ממקימי הזרוע הצבאית של חמאס שהיה אחד האחראים להפעלת פיגועי ההתאבדות נגד ישראל בשנות התשעים של המאה העשרים. אלעיאש נהרג בשנת 1996 בסיכול ממוקד שביצעו כוחות ביטחון ישראלים.

משגר שלידו מכתב שעליו כתוב: "גדוד אלעיאש; הפגזה לעבר ההתנחלויות בעוטף ג'נין במרג' בן עאמר באמצעות רקטת מדגם "קסאם 1"; יום חמישי, 27 ביולי 2023 (מצוין גם התאריך ההג'רי); והבא גדול יותר; #הגדה מגן ירושלים" (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 27 ביולי 2023)

◀ זוהי הפעם השישית מאז מאי 2023 בה קיבלו גדודי אלעיאש אחריות לשיגור רקטות לעבר ישראל והפעם החמישית בה נמצאו שרידי רקטה. יצוין שעד כה שיגור הרקטות לא גרם לנזק כלשהו והיה לו בעיקר אפקט תודעתי. ברשתות החברתיות הפלסטיניות תוארו השיגורים כ"סיוט חדש" עבור ישראל וכגורם המשנה את משוואת העימות עימה (אלוטן, 26 ביוני 2023).

◀ מזה שנים רבות מנסים ארגוני הטרור, ובעיקר חמאס והג'האד האסלאמי בפלסטין, להעתיק את דפוסי הלחימה של רצועת עזה לשטחי יהודה ושומרון. במסגרת זאת הם שואפים להקים מערך רקטי בדומה למערך ברצועת עזה. כמעט במקביל לפרסום אודות שיגור הרקטות פורסם בערוצים המזוהים עם הג'האד האסלאמי בפלסטין תיעוד של מה שלטענתם הוא מנהרת טרור התקפית שנחפרה תחת מחנה הפליטים בג'נין ואשר פעילי גדוד ג'נין עשו בה שימוש במהלך מבצע "בית וגן" (פלסטין אליום, 26 ביוני 2023). כזכור, במהלך המבצע האחרון "בית וגן" (יולי 2023) חשפו כוחות צה"ל חלל תת קרקעי מתחת למסגד ששימש להסתרת אמצעי לחימה (דובר צה"ל, 4 ביולי 2023).

◀ מניתוח המידע עד כה עולה, כי לפי שעה מדובר ברקטות מאולתרות פרימיטיביות יחסית אשר יכולותיהן מוגבלות מאד. הן אינן מעידות על יכולות מבצעיות גבוהות או על עליית מדרגה בהפעלת כוח נגד ישראל מיהודה ושומרון. יחד עם זאת, נראה כי מדובר ב"הצהרת כוונות". גורמים ביטחוניים אף הזהירו שאין לזלזל בנושא. שכן, גם הרקטות ששוגרו מרצועת עזה החלו כאלתורים, תמרורים כבלים וצינורות והן פותחו ושופרו משמעותית למצב שבו אלפי רקטות מאיימות על אזורים נרחבים בדרום ובמרכז ישראל.

פירוט המידע

- ◀ מאז חודש מאי 2023 פורסמו שש הודעות רשמיות על שיגור רקטות מאזור ג'נין לעבר יישובים ישראלים, הסמוכים לג'נין, בעיקר רם און ושקד, בחמישה מהאירועים אותרו הרקטות על ידי כוחות צה"ל. השיגורים בוצעו על ידי התארגנות הפועלת במערב ג'נין המכנה עצמה "גדודי אלעיאש. על פי הלוגו שלה מזוהה ההתארגנות עם הזרוע הצבאית של חמאס, גדודי עז אלדין אלקסאם (חשבון הטוויטר @ayashqassam). הודעות ההתארגנות על קבלת האחריות לשיגורי הרקטות (אחת או שתיים בכל פעם) לוו בסרטונים שהופצו ברשתות החברתיות הפלסטיניות ומאוחר יותר באמצעות ערוץ טלגרם ייעודי שנפתח על ידי ההתארגנות. ברשתות הפלסטיניות הופצו כרזות שונות המציגות את ג'נין ככזו ההולכת בדרכה של רצועת עזה בצירוף ההאשטאג "גדוד אלעיאש" (חשבון הטוויטר @Yasser_107).
- ◀ כל הסרטונים בהם קיבלה ההתארגנות אחריות לשיגור ערוכים בצורה זהה ועל פי דפוס קבוע. לוגו ההתארגנות נראה בפתיח לאחר מכן תיאור השיגור ותמונות תקריב של מכתב שהוצמד לרקטה המאולתרת המשוגרת. במכתב צוין סוג הרקטה ששוגרה ("קסאם 1"), יעד השיגור, מועדי השיגור על פי השנה הנוצרית והשנה ההג'רית. במכתבים גם הופיע האשטאג "ג'נין מגן ירושלים" ואיום כי זוהי רק תחילת השיגורים.
- ◀ שיגור הרקטות מג'נין הוצג כמבטא מספר מסרים עיקריים. צוין כי מדובר בהתפתחות יוצאת דופן, חסרת תקדים המהווה מכה אנושה לישראל ולצה"ל ("הישות הכובשת וצבאה"). עוד צוין כי היא מהווה נקודת מפנה אסטרטגית בתולדות הסכסוך ומעידה על מוכנות מתמשכת של הכוחות הפלסטינים למרות מיעוט המשאבים. זאת ועוד, היא מעידה על הנחישות להביס את ישראל (12 ביולי 2023, חשבון הטוויטר @KlvKlv937404). עוד הודגש, כי צעד זה מהווה הסלמה של האירועים בשטח מול הכוחות הישראלים והוא מצביע על ההתפתחות ביהודה ושומרון בדומה לרצועת עזה (אלוטן, 26 ביוני 2023).

המסרים שמבטא שיגור הרקטות
 (חשבון הטוויטר @KlvKlv937404, 12 ביולי 2023)

- ◀ ארגוני הטרור בשומרון מנסים מזה שנים ארוכות לנסות לאמץ את דפוסי הפעילות הצבאית של רצועת עזה ובכלל זה את נשק הרקטות. כך למשל במהלך מבצע "מגן וחץ" (מאי 2023), חשף רונן בר, ראש שירות הביטחון

הכללי, כי הם סיכלו חוליה באזור מחנה הפליטים בג'נין שחבריה פעלו לייצר רקטות ומשגרים שנועדו לשיגור משטחי השומרון לעבר ישראל. רונן בר גם ציין כי למימון הפעילות היה אחראי טארק עז אלדין, מבכירי הג'יהאד האסלאמי בפלסטין, אחד משלושת פעילי הארגון הבכירים שנהרג בסיכול ממוקד במהלך המבצע (תקשורת ישראלית, 9 במאי 2023).

◀ גם במבצע "בית וגן" (יולי 2023), במהלך הפעילות במחנה הפליטים ג'נין, איתרו כוחות צה"ל והחרימו משגר רקטה מאולתר ואמצעי לחימה נוספים (דובר צה"ל, אתר שירות הביטחון הכללי, 3 ביולי 2023).

◀ רוב הרקטות ששוגרו עד כה היו ככל הנראה ללא ראש נפץ והיה בהן רק חומר נפץ הודף, דוגמת אבק שרפה שאפשר להן לעוף באוויר למרחק של מטרים ספורים בלבד ולנחות בשטח פלסטיני במרחק לא רב ממקום השיגור.

נספח

שיגורי רקטות מאזור ג'נין לעבר ישראל

◀ **ב-8 במאי 2023** פורסם ברשתות החברתיות סרטון המתעד שיגור רקטה מיצור מקומי לעבר הישוב שקד, סמוך לישוב חריש. לצד הסרטון נכתב כי האחראי לירי הוא "גדוד אלעיאש". את הסרטון פרסמה, בערוץ הטלגרם שלה, צאפינאז אללוח עיתונאית מעזה המשמשת ככתבת אתר אמד. לסרטון צרפה כיתוב כי זהו תיעוד של הכנות לשיגור רקטה לעבר "ההתנחלות שקד בג'נין". הדיווח התפרסם תחת האשטאג #גדוד_אלעיאש. חיפוש ההאשטאג בערוץ הטלגרם שלה העלה דיווח נוסף שבו מצוין כי גדוד אלעיאש פעיל במערב ג'נין (ערוץ הטלגרם של העיתונאית צאפינאז אללוח, 8 במאי 2023). בפועל לא איתרו כוחות צה"ל שיגור רקטה במועד זה, או שרידי רקטה.

הסרטון הראשון. מימין: הרקטה ולידה מכתב עליו כתוב: "גדוד אלעיאש; שיגור רקטת "קסאם 1" לעבר ההתנחלות שקד; יום רביעי, 24 במאי 2023 (מצוין גם התאריך ההג'רי); והבא גדול יותר"; משמאל: הרקטה מוצבת לשיגור. על הרקטה כתוב "קסאם 1" (ערוץ הטלגרם של העיתונאית צאפינאז אללוח, 24 במאי 2023)

◀ **ב-24 במאי 2023** פרסמה העיתונאית צאפינאז אללוח סרטון נוסף תחת הכותרת "במסגרת האימונים הצבאיים, גדוד אלעיאש עורך ניסוי רקטי" (ערוץ הטלגרם של העיתונאית צאפינאז אללוח, 24 במאי 2023). תיעוד הירי התפרסם גם בערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" שנפתח מאוחר יותר ב-7 ביוני 2023. בתיעוד ניתן להבחין במכתב המצורף לרקטה בו מוזכרים מספר פרטים ביניהם כי מדובר בשיגור רקטה מסוג "קסאם 1", השיגור בוצע לעבר הישוב שקד וכי תאריך השיגור היה 24 במאי 2023.

◀ בתקשורת הישראלית, כמו גם ברשתות הפלסטיניות, עלו ספקות לגבי אמינות הסרטון (חשבון הטוויטר @az_z98, תקשורת ישראלית, 24 במאי 2023). ערוץ הטלגרם @StayConscious2, שהמוטו שלו הוא

"לעבר מודעות חברתית של התנגדות", דיווח, בעקבות פרסום הסרטונים, כי לאחר בדיקה מהירה התברר כי ל"גדוד אלעיאש" אין כל ערוץ ברשתות, והוא אינו מוכר בשטח בג'נין. כמו כן, אותרה הצהרה של "ההתנגדות" בג'נין המטילה ספק בסרטון המופץ ורואה בו מתן לגיטימציה לתוקפנות קרובה (ערוץ הטלגרם @StayConscious2, 24 במאי 2023).

◀ אולם, יום לאחר הפרסום דווח שכוחות צה"ל איתרו באזור הכפר נזלת זיד, סמוך לג'נין משגר ונטען, על פי גורם ביטחוני, כי מדובר בדמוי רקטה בעלת ראש קרטון שנמצאה בה כמות קטנה של חומר נפץ (דובר צה"ל, 25 במאי 2023).

תיעוד שיגור הרקטות (ערוץ הטלגרם של העיתונאית צאפינאז אללוח, 24 במאי 2023)

◀ **ב-7 ביוני וב-14 ביוני 2023** פורסם בקבוצת הטלגרם של גדוד אלעיאש סרטון נוסף. לפי הכיתוב ניתן להבין כי מדובר בהכנה לשיגור רקטה שיועדה להתבצע ב-14 ביוני 2023 לעבר עמק יזרעאל ("מרג' אבן עאמר") (חשבון הטוויטר @ayashqassam, 14 ביוני 2023). גם בסרטון הזה הוזכר שמה של העיתונאית העזתית צאפינאז אללוח.

תצלומים מהסרטון המתעד את שיגור הרקטה ב-14 ביוני (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 14 ביוני 2023)

◀ ב-9 ביולי 2023 פרסם דובר צה"ל כי שרידי רקטה מאולתרת אותרו על ידי איש ביטחון בישוב רם און. עוד נמסר, כי לאחר בדיקה נמצא כי מדובר ברקטה מאולתרת ישנה וכי לא אותר חומר נפץ בשרידיה (דובר צה"ל, 9 ביולי 2023). התקשורת הפלסטינית ציטטה מקורות ישראלים שטענו כי שרידי הרקטה שנמצאו הן שרידים של אותה הרקטה ששוגרה מג'נין ב-14 ביוני 2023 אשר גרמה לשריפה שפרצה ברם און.

◀ **ב-26 ביוני 2023** פרסם "גדוד אלעיאש" הודעה לפיה במסגרת מערכת ההכנות, הפיתוח ושבירת המשוואות מול ישראל ("האויב הגזלן"), ובתגובה לפשעיו ולפשעי עדרי המתנחלים שלו, לוחמי "גדוד אלעיאש" הצליחו לשגר שתי רקטות מדגם "קסאם 1" לעבר ההתנחלות רם און בעמק יזרעאל ממערב לג'נין. ההודעה הוסיפה, כי בקרוב יפלו רקטות קסאם על ראשי המתנחלים בכל מקום בגדה המערבית (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 26 ביוני 2023). לאחר מכן פורסם סרטון המתעד את השיגור. בסרטון הוזכר שמה של העיתונאית העזתית צאפינאז אללוח.

תחילת הסרטון: גדוד אלעיאש – מערב ג'נין. מעל הכיתוב מופיע הלוגו של גדודי אלקסאם (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 26 ביוני 2023)

שני המשגרים (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 26 ביוני 2023)

אطلاق صاروخين (قسام) تجاه مغتصبة

מימין: המכתב ליד אחד המשגרים, שעליו כתוב: "גדוד אלעיאש; הפגזה לעבר התנחלויות עוטף ג'נין במרג' בן עאמר באמצעות רקטות "קסאם 1"; יום שני, 26 ביוני 2023 (מצויין גם התאריך ההג'רי); והבא גדול יותר; #הגדה מגן ירושלים". משמאל: שיגור הרקטה הראשונה (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 26 ביוני 2023)

رام أون

שיגור של הרקטה (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 26 ביוני 2023)

- ◀ באותו יום, פרסם מרכז המידע הפלסטיני הודעה לפיה בפעם הראשונה בגדה המערבית "גדוד אלעיאש" השייך לגדודי אלקסאם בג'נין פרסם קלטת וידיאו המתעדת שיגור רקטות "קסאם 1" לעבר היישוב רם און (חשבון הטוויטר @PalinfoAr, 26 ביוני 2023). הנושא התפרסם בכלי תקשורת נוספים.
- ◀ דובר צה"ל דיווח על שיגור רקטה מאזור העיר ג'נין שהתפוצצה בשטח פלסטיני. עוד מסר שכוחות הביטחון הגיעו לאזור וביצעו סריקות וכי האירוע מתוחקר. הדובר גם ציין שהרקטה לא היוותה סכנה ליושבים באזור (דובר צה"ל, 26 ביוני 2023).

◀ **ב-10 ביולי 2023** פורסם כי פעילי גדוד אלעיאש שיגרו שתי רקטות מאולתרות מסוג "קסאם 1" לכיוון היישוב שקד (שהאב, קדס אלאח' באריה, 10 ביולי 2023). ברשתות הפלסטיניות פורסם סרטון השיגור ובו הודעה רשמית על שיגור שתי הרקטות (ערוץ אלאקצא, 10 ביולי 2023).

◀ "גדוד אלעיאש" פרסם הודעה לפיה במסגרת מערכת ההכנות, הפיתוח המתמשך ושבירת המשוואות עם ישראל ובתגובה ל"פשעיה" נגד הפלסטינים במחנה ג'נין, ובתגובה לפגיעה בנשים הפלסטיניות, לוחמי "גדוד אלעיאש" הצליחו לשגר שתי רקטות מדגם "קסאם 1" לעבר היישוב שקד ממערב לג'נין. ההודעה מוסיפה כי למרות הנסיבות הביטחוניות המורכבות והרגישות והעבודה הבלתי אפשרית, ולמרות מיעוט האמצעים והכלים, הם ממשיכים יומם וליל בפיתוח ובהכנות כדי לגרום לישראל לטעום מעוצמת רקטות קסאם של יחיא אלעיאש (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 10 ביולי 2023). לאחר מכן פורסם סרטון המציג את ההכנות טרם השיגור. נכתב כי רגע השיגור לא צולם בשל המצב הביטחוני. שלא כבעבר, בתוך הסרטון לא הוזכר שמה של העיתונאית העזתית צאפינאז אללוח, שפרסמה בערוץ הטלגרם שלה את הסרטונים הראשונים של ההתארגנות ב-24 במאי 2023.

משגר אחד שליידו מכתב, בו כתוב: "גדוד אלעיאש; הפגזה לעבר התנחלות שקד ממערב לג'נין באמצעות שתי רקטות מדגם "קסאם 1"; יום שני, 10 ביולי 2023 (מציין גם התאריך ההג'רי); והבא גדול יותר; #הגדה מגן ירושלים" (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 10 ביולי 2023)

◀ ב-10 ביולי 2023 איתר כוח צה"ל שתי חצובות ושרידים של שתי רקטות מאולתרות סמוך ליישוב שקד (מערבית לג'נין). כוחות ביטחון וחבלנים שהגיעו לא גילו שרידי חומר נפץ כך שהרקטות לא היוו איום על תושבי האזור (חשבון הטוויטר הרשמי של צה"ל, 10 ביולי 2023). עוד פורסם, כי שתי הרקטות נפלו בשטח A, הנמצא בשליטה מלאה של הרשות הפלסטינית (תקשורת ישראלית, 10 ביולי 2023).

◀ **ב-27 ביולי 2023** פרסם ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש", כי לוחמי הגדוד שיגרו רקטה מדגם "קסאם 1" מכיוון ג'נין לעבר היישוב רם און. בהודעה צוין, כי "הפעולה בוצעה בתגובה ל"פשעי" ישראל נגד הפלסטינים וכי "מסגד אלאקצא הוא קו אדום." עוד נמסר בהודעה כי, מורשתו של (יחיא) אלעיאש מגיעה, בעזרת האל, לשטחי הגדה המערבית. בערוץ פורסם סרטון המתעד את השיגור (ערוץ הטלגרם של גדוד אלעיאש במערב ג'נין, 27 ביולי 2023). ההודעה צוטטה גם בערוץ שהאב, המזוהה עם חמאס.

◀ כוחות ביטחון וחבלנים ישראליים שסרקו את האזור בעקבות פרסום הסרטון, איתרו שרידי רקטה מאולתרת שנחתה בשטח פלסטיני (דובר צה"ל, 27 ביולי 2023).

מימין: לוגו ההתארגנות. משמאל: רגע שיגור הרקטה (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 27 ביולי 2023)

משגר שליחו מכתב שעליו כתוב: "גדוד אלעיאש; הפגזה לעבר ההתנחלויות בעוטף ג'נין במרג' בן עאמר באמצעות רקטת מדגם "קסאם 1"; יום חמישי, 27 ביולי 2023 (מצוין גם התאריך ההג'רי); והבא גדול יותר; #הגדה מגן ירושלים" (ערוץ הטלגרם של "גדוד אלעיאש" במערב ג'נין, 27 ביולי 2023)